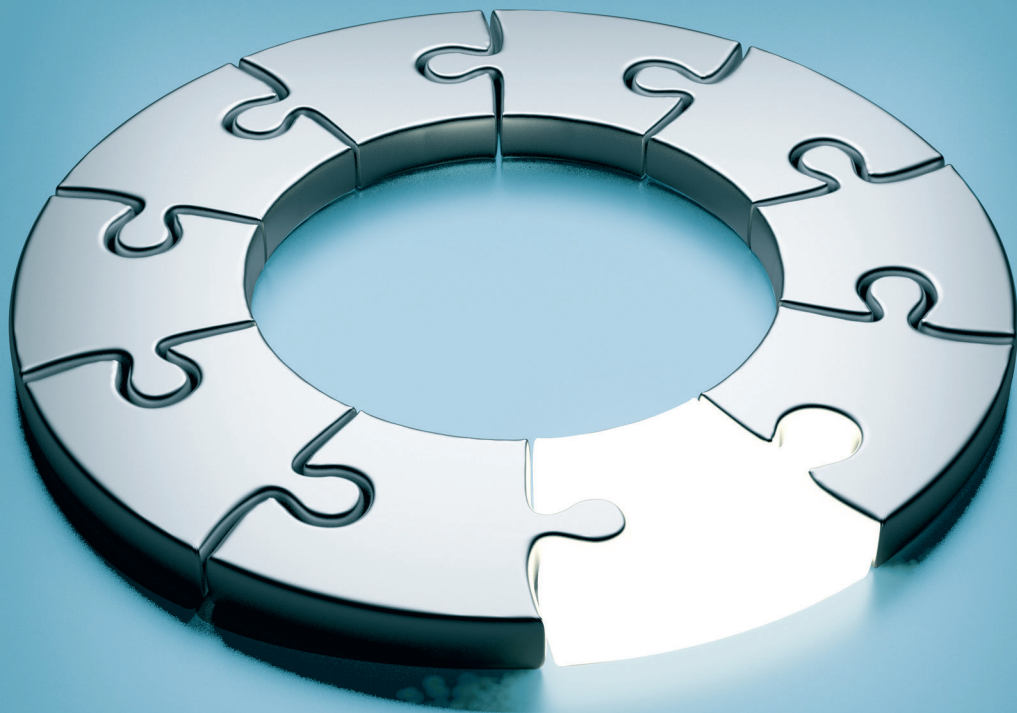

Wat is immuno-oncologie?

Een gids voor patiënten

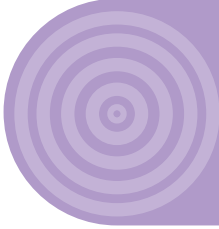
Waarom is deze brochure gemaakt?

Wetenschappers over de hele wereld bestuderen al tientallen jaren welke rol het **immuunsysteem** kan spelen in de strijd tegen kanker.

Echter pas recent werden **behandelingen op basis van immuno-oncologie** ontdekt met blijvende voordelen voor kankerpatiënten die in het verleden slechts weinig behandelingsopties hadden.¹⁻³ Deze behandelingen vormen een 'doorbraak'⁴ in de kankerbehandeling en kunnen een revolutie betekenen voor de behandeling van vele vormen van kanker.⁵

Deze brochure is bedoeld om patiënten uitleg te geven over wat deze nieuwe behandelingen zijn, hoe ze verschillen van bestaande behandelingen en welke rol ze in de komende jaren mogelijk gaan spelen.

Wat is immuno-oncologie?

Bij een behandeling op basis van immuno-oncologie^a worden geneesmiddelen gebruikt die het immuunsysteem van het lichaam aanzetten om kanker te bestrijden.

Het **immuunsysteem** is het natuurlijke afweersysteem van het lichaam. Het is een verzameling van organen, cellen en speciale moleculen die het lichaam beschermen tegen infecties, kanker en andere ziekten. Als een vreemd organisme het lichaam binnendringt, bijvoorbeeld een bacterie, herkent het immuunsysteem de indringer en valt het aan zodat er geen schade kan worden aangericht. Dit proces wordt een immuunrespons genoemd.

Omdat kankercellen erg verschillen van de normale cellen in het lichaam, valt het immuunsysteem de kankercellen aan bij herkenning. Kankercellen lijken echter vaak op normale cellen, met als gevolg dat het immuunsysteem ze niet altijd als een gevaar ziet. Bovendien kunnen ze, net als virussen, na verloop van tijd veranderen (muteren) en zo ontsnappen aan de immuunrespons. Ook is de natuurlijke **immuunrespons** tegen kankercellen vaak niet sterk genoeg om ze tegen te houden.

Bij een behandeling op basis van immuno-oncologie wordt het immuunsysteem geactiveerd zodat het kankercellen kan herkennen en vernietigen.

In welke opzichten verschilt immuno-oncologie van andere behandelingen?

Immuno-oncologie is gericht op het **immuunsysteem** van het lichaam, niet op de tumor zelf.

Immuno-oncologie helpt het immuunsysteem om kankercellen selectief te **herkennen** en **aan te vallen**.

Immuno-oncologie geeft het immuunsysteem een langdurig **geheugen** zodat het zich voortdurend kan aanpassen aan de kanker en gedurende lange tijd respons kan geven tegen de kanker.

^a Behandelingen op basis van immuno-oncologie behoren tot de ruimere categorie van geneesmiddelen die immunotherapie wordt genoemd.

Kwaliteit van leven en overleving op lange termijn

Uit klinisch onderzoek zijn er aanwijzingen dat de effecten van kankertherapie op basis van immuno-oncologie **lange tijd** kunnen aanhouden en dat het immuunsysteem getraind wordt om ook na een remissie kankercellen te blijven bestrijden.

Deze belangrijke eigenschap van deze behandelingsmethode biedt hoop op een lange overlevingsduur met een goede kwaliteit van leven voor veel patiënten voor wie de prognose vroeger somber was.¹⁻³

Bovendien worden de bijwerkingen van deze behandelingen makkelijker behandelbaar beschouwd in vergelijking met andere vormen van kankertherapie.

Daardoor kunnen behandelingen op basis van immuno-oncologie een doorslaggevend positieve invloed hebben op de mogelijkheid dat patiënten weer kunnen gaan werken en een gezond en productief leven leiden.

Tegen welke typen kanker zijn deze behandelingen effectief?

Behandelingen op basis van immuno-oncologie zijn werkzaam tegen **veel soorten kanker**.

Er zijn nu behandelingen beschikbaar voor patiënten met gevorderd melanoom¹ en prostaatkanker.³ Veel andere gevallen worden onderzocht, waaronder soorten kanker die zeer moeilijk te behandelen zijn.²

Welke geneesmiddelen zijn beschikbaar voor patiënten?

Verscheidene behandelingen op basis van immuno-oncologie gaan nu door een goedkeuringsproces voor gebruik in Europa voor patiënten met gevorderd melanoom,¹ long-, darm-, nier-, prostaat- en andere soorten kanker.

Veel andere behandelingen worden momenteel onderzocht in klinische onderzoeken en kunnen in de komende jaren beschikbaar komen voor patiënten.

Elk land in Europa hanteert echter een ander financieringssysteem voor nieuwe geneesmiddelen. Daarom kunnen sommige behandelingen in bepaalde landen eerder beschikbaar komen dan in andere landen.

Wat betekent dit voor mijn behandeling?

Naar verwachting gaat immuno-oncologie de komende jaren een belangrijke rol spelen naast behandeling door operatie, bestraling, chemotherapie en behandeling met antilichamen tegen tumoren (monoklonale antilichamen).⁶

Immuno-oncologie is echter een wetenschap die volop in ontwikkeling is en er is nog geen antwoord op een aantal belangrijke vragen. Immuno-oncologie werkt bijvoorbeeld niet bij alle patiënten. Er wordt nog veel onderzoek verricht om beter te begrijpen waarom een bepaalde patiënt wel of niet reageert op een bepaalde behandeling.

Het is daarom belangrijk dat de behandelende arts (oncoloog) altijd **recente informatie** raadpleegt over behandelingen op basis van immuno-oncologie. Ook patiënten moeten dat doen, opdat ze met hun arts en zorgverleners de best mogelijke opties kunnen bespreken.

Informatie over deze brochure

Deze brochure is opgesteld om patiënten meer informatie te geven over behandelingen op basis van immuno-oncologie, een nieuw type kankerbehandeling waarbij het **immuunsysteem** wordt geactiveerd in de strijd tegen kanker.

Dit document is gemaakt door de **European Expert Group on Immuno-Oncology (Europese expertgroep voor immuno-oncologie)**, een onafhankelijk netwerk van patiëntenorganisaties, kankerspecialisten, onderzoekers en beleidsmakers uit heel Europa die samenwerken om ervoor te zorgen dat de meest werkzame van deze veelbelovende nieuwe behandelingen zo spoedig mogelijk beschikbaar komen voor patiënten.

Neem voor meer informatie contact op met Mihaela Militaru, mihaela.militaru@ecpc.org.

* **L'European Expert Group on Immuno-Oncology comprend les membres suivants :**

Francesco de Lorenzo (European Cancer Patient Coalition); Philippe de Backer, Europees parlamentslid; Cristian Silviu Busoi, Europees parlamentslid; Cedrik M. Britten (Association for Cancer Immunotherapy [Vereniging voor kankerimmunotherapie]); Marc van den Bulcke (Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid, België); Szymon Chrostowski (Let's Win Health Foundation [gezondheidsorganisatie], Polen); Edith Frenoy, European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA); Christoph Huber (Association for Cancer Immunotherapy); Burçak Karaca (Turkish Immuno-Oncology Society [Turkse vereniging voor immuno-oncologie]); James Larkin (Royal Marsden Hospital [Royal Marsden ziekenhuis], VK); Cilia Linssen (Lung Cancer Europe [Longkanker Europa]); Olivier Michielin (European Society for Medical Oncology [Europese vereniging voor medische oncologie]); Mihaela Militaru (European Cancer Patient Coalition); Ingrid van den Neucker (European CanCer Organisation [Europese kankerorganisatie]); Francisco Ventura Ramos (Portuguese Institute of Oncology [Portugees Instituut voor oncologie], Lissabon).

CIMT
Cancer Immunotherapy

The ROYAL MARSDEN
NHS Foundation Trust

De aanbevelingen van deze experts werden verzameld en bewerkt door SHW Health Ltd. met financiële en organisatorische ondersteuning van Bristol-Myers Squibb (B-MS) voor vergaderkosten, de lay-out en het drukken van dit document. De sponsor leverde opmerkingen over het document, maar de inhoud ervan weerspiegelt de consensus van de leden van de expertgroep, die de volledige redactionele controle hadden. B-MS heeft geen invloed gehad op de inhoud en de strekking van de aanbevelingen.

Meer informatie

Patiënten moeten altijd eerst de mogelijkheden van behandeling op basis van immuno-oncologie voor hun specifieke geval bespreken met hun oncoloog, zorgverleners en huisarts.

ECPC Immuno-Oncology Academy (Academie voor immuno-oncologie van de ECPC) – De Immuno Oncology Academy (IOA) is een gezamenlijk initiatief van de ECPC en de oncologische onderzoeksgemeenschap. Het doel is om patiënten en huisartsen betrouwbare, eenvoudige informatie te geven over immuno-oncologie om meer bewustzijn te creëren over de mogelijkheden van immuno-oncologie en betere beleidskeuzen op dit vlak mogelijk te maken. Het voornaamste kanaal van de IOA zal een gebruiksvriendelijke, intuïtieve website zijn die speciaal voor patiënten is ontworpen.

Zie www.ecpc.org

Cancer Research Institute (Onderzoeksinstituut voor kanker):

www.cancerresearch.org/cancer-immunotherapy/what-is-cancer-immunotherapy

Patiënten vertellen – Het antwoord op kanker: www.theanswerstocancer.org/

Lijst van klinische onderzoeken in uitvoering - www.clinicaltrials.gov

Immuno-oncologie: een nieuwe behandelingsmethode tegen kanker (Immuno-oncology: a new cancer treatment modality): www.youtube.com/watch?v=_HUo7kVhRRU

Referenties

- 1 Hodi FS, et al. Improved survival with ipilimumab in patients with metastatic melanoma. *N Engl J Med* 2010; 363:711-723.
- 2 Cancer Research Institute. What is cancer immunotherapy? 2014. <http://www.cancerresearch.org/cancer-immunotherapy/what-is-cancer-immunotherapy#sthash.b4NeQEhi.dpuf>
- 3 Kantoff PW, et al., IMPACT Study Investigators. Sipuleucel-T immunotherapy for castration-resistant prostate cancer. *N Engl J Med* 2010; 363:411-422.
- 4 Couzin-Frankel J. Cancer Immunotherapy. *Science* 2013; 343(20 Dec):1432-1433.
- 5 American Association for Cancer Research. AACR Cancer Progress Report 2013 *Making Research Count for Patients: A Continual Pursuit*. 2014.
- 6 Immuno-oncology: a new cancer treatment modality. Video address by Professor Rolf Stahel, president of the European Society for Medical Oncology on the occasion of the European Parliament workshop on immuno-oncology, 5 December 2013. 5-12-2013. https://www.youtube.com/watch?v=_HUo7kVhRRU